

Posudek diplomové práce

Komanická, D. 2009. Priezvisko ženy při uzavření manželstva: Štúdia mechanizmov uchovávaní patronymie a patrilinearity. Diplomová práce. Praha: FHS UK.

Oponentura: Dr. J. Valdřová, Ph.D., katedra germanistiky PF JU, Jeronýmova 10, 371 15 České Budějovice, kontakt: valdrova@pf.jcu.cz, tel. 38 777 3224.

Diplomantka zvolila u nás až na výjimky nerefléktované a vědecky doposud nezkoumané téma kontinuálního transferu mužských příjmení (a zanikání příjmení žen) skřze ustálený sňatečný rituál. Autorka práce postupně rozkrývá jeho podhoubí a jednotlivé vrstvy, jakými jsou konstrukty ženství a mužství, v jazyce ukotvené přebíráním partnerova příjmení tak „tradičně“ a „přirozeně“, že veřejnost nevnímá jejich konstruovanost. Dále je to otázka osobní identity, upevňované či ztrácené volbou příjmení, otázka osobní svobody a symbolického násilí a další, kterým se dodnes věnuje (zde parafrázuji autorčin nález) menší pozornost než harmonizaci barvy šatů družiček se svatebními šaty nevěsty.

Autorka absolvovala veškerá úskalí této u nás nezmapované oblasti výzkumu mimořádně fundovaně a precizně. Prozířavě a erudovaně vymezila vzorek, pojmový aparát, těžiska svého výzkumu a zvolila velmi šťastně metodu, zde diskurzivní analýzu. Zajistila a analyzovala mimořádně kvalitní, výpovědischopná data a svědectví o současných postojích (převážně) žen k problému a popsala dynamiku internetových debat. Takový synchronní výzkum je zvláště cenný, uvědomíme-li si efemérnost údajů z internetové báze, a proto považuji tuto složku za nejvýznamnější v její práci. Na jejím základě autorka posléze formuluje svou typologii postojů probandek k příjmení jako součásti osobní identity. Nechybí – opět velmi precizní – pojednání o příjmeních z právního a historického hlediska.

Práce Komanické je po všech stránkách výborně zvládnuta a může být použita jako východisko pro další výzkumy, jež autorka sama předestírá. Navrhuji, aby autorka zvažila publikaci části práce v některém odborném periodiku a klasifikuji práci stupněm výborně.

Jana Valdřová

V Českých Budějovicích, 10. 6. 2009